

اثر هندوانه ابوجهل بر گلوکز خون در خرگوش های دیابتی

نویسندگان :

نازنین دشتی^۱، مرضیه زمانی^{۲*}، رضا مهدوی^۱، علیرضا استادرحیمی^۱
 ۱- بخش تغذیه، دانشکده تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ایران
 ۲- بخش تغذیه، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، ایران

فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی جهرم، دوره نهم، شماره چهار، زمستان ۹۰

چکیده:

مقدمه: دیابت یکی از شایع ترین بیماری های قرن حاضر است. برای درمان این بیماری علاوه بر راه کارهای رژیمی و دارویی، در طب سنتی از گیاهان نیز استفاده می شود. مطالعه حاضر با هدف تعیین اثر عصاره های پولپ و دانه میوه هندوانه ابوجهل بر سطح گلوکز خون در خرگوش های دیابتی طراحی و اجرا شد.

روش کار: این مطالعه تجربی روی ۳۶ سر از خرگوش های نر سفید نیوزلندی انجام شد. برای تعیین میزان اثر هندوانه ابوجهل روی سطح گلوکز از عصاره های پولپ و دانه این گیاه با دوز ۱۰۰ میلی گرم به ازای کیلوگرم وزن بدن استفاده شد. قند خون با استفاده از کیت آنزیماتیک با دستگاه Elan Auto Analyzer اندازه گیری و داده های بدست آمده با کمک نرم افزار SPSS تحلیل شدند.

یافته ها: در این مطالعه، میانگین قند خون ناشتا تمامی خرگوش های دریافت کننده هندوانه ابوجهل نسبت به گروه کنترل دیابتی به طور معناداری کاهش پیدا کرد.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که عصاره پولپ و دانه گیاه هندوانه ابوجهل می تواند سطح گلوکز سرم را در خرگوش های دیابتی کاهش دهد. اما توصیه می شود برای یافتن دوز مناسب و بی خطر و همچنین بررسی عوارض جانبی احتمالی، مطالعه گسترده تری انجام شود.

واژگان کلیدی: گلوکز، خون، دیابت، خرگوش نیوزیلندی

مقدمه:

گزارشات منتشر شده حاکی از آن است که تقریباً ۸۰۰ گونه گیاهی وجود دارند که دارای خاصیت ضددیابتی هستند [۳]. افزایش میزان استفاده از گیاهان یا فراورده های آن ها دلایل متعددی دارد که برای نمونه می توان به قیمت پایین تر این داروها در مقایسه با داروهای شیمیایی اشاره کرد [۴].

استفاده از گیاهان ضددیابتی در ایران از سابقه طولانی برخوردار است. تخم شنبلیله، برگ مریم گلی، پوست دانه لوبیا، برگ درخت گردو، علف هفت بند، پیاز گیاه سیر، پیاز، ریشه بنی آدم، برگ گزنه، قره قاط و حنظل از این دسته گیاهان می باشند [۱].

حنظل یا هندوانه ابوجهل با نام علمی سیترولوس کولوسینتیس (*Citrullus colocynthis*) از تیره خیاریان یکی از گیاهانی است که از سالیان پیش به طور سنتی در درمان دیابت به کار گرفته شده است [۵]. قسمت مورد استفاده این گیاه، میوه زرد و بسیار تلخ آن است که از نظر اندازه تقریباً معادل یک سیب است و به

دیابت شیرین شامل گروهی از بیماری های متابولیکی با مشخصه هیپرگلیسمی مزمن است که با افزایش نسبت ناخوشی و مرگ و میر همراه می باشد. هیپرگلیسمی در نتیجه نقص در ترشح انسولین، اشکال در عملکرد آن و یا به هر دو علت ایجاد می شود و به نوبه خود موجب اختلال در متابولیسم کربوهیدرات، لیپیدوپروتئین می شود [۱].

بر اساس مطالعات اپیدمیولوژیکی، شیوع دیابت از ۱۳۵ میلیون نفر در سال ۱۹۹۵ به ۳۰۰ میلیون نفر در سال ۲۰۲۵ خواهد رسید [۱].

سه راهبرد اصلی کنترل دیابت، رژیم درمانی به تنهایی، رژیم درمانی توأم با داروهای خوراکی پایین آورنده قند خون و رژیم درمانی به همراه انسولین درمانی می باشند [۲]. در طب سنتی به جای روش های درمانی یادشده، از گیاهان استفاده می شود.

دوره تطابق، خرگوش‌ها رژیم غذایی پایه استاندارد تهیه شده از شرکت نیرو سهند تبریز دریافت می‌کردند. در پایان دوره دو هفته‌ای، با رعایت نکات لازم برای جلوگیری از همولیز نمونه-های خون به هنگام خون‌گیری و انتقال به داخل لوله‌ها، از ورید گوش خرگوش‌ها به میزان ۵ سی سی نمونه خون ناشتا (۱۲-۱۳ ساعت) گرفته شد. بلافاصله پس از خون‌گیری، نمونه‌های -وری شده به آزمایشگاه دانشکده تغذیه منتقل و لخته خون موجود در جوار لوله آزمایش با استفاده از اپلیکاتور جدا شد. لوله-های آزمایش محتوی نمونه‌های خون برای جداسازی سرم پلاسما درون دستگاه سانتریفوژ در سرعت ۱۵۰۰ دور در دقیقه به مدت ۱۵ دقیقه قرار داده شدند. برای اندازه‌گیری قند خون، سرم نمونه‌های خون به وسیله نمونه‌بردار eppendorf، به لوله-های آزمایش منتقل شد. این شاخص بیوشیمیایی با استفاده از کیت آنزیماتیک پارس آزمون با دستگاه اسپکتروفتومتر اندازه-گیری شد. برای ایجاد دیابت پس از دوره تطابق، به میزان ۱۰۰ میلی‌گرم به ازای کیلوگرم وزن بدن (mg/kg bw) محلول ۱۰ درصد آلوکسان منوهیدرات در ورید جانبی گوش ۲۴ خرگوش تزریق شد. آلوکسان عمل ایجاد دیابت را از طریق تخریب جزایر لانگرهانس پانکراس انجام می‌دهد. در نتیجه پس از تزریق، مقدار زیادی انسولین موجود در سلول‌های پانکراس آزاد می-شود. در بیست و چهار ساعت اول به منظور جلوگیری از شوک هیپوگلیسمیک به خرگوش‌هایی که به آن‌ها آلوکسان تزریق شده بود به جای آب معمولی، دکستروز ۱۰ درصد داده شد [۱۴] و ۱۵]. بعد از هفت روز با خون‌گیری از ورید جانبی گوش، قند خون خرگوش‌ها در حالت ۱۲ ساعت ناشتایی اندازه‌گیری شد. شاخص دیابتی شدن، قند خون ناشتای بالاتر از ۳۰۰ mg/dl تعیین شد [۱۶].

به طور تصادفی از بین خرگوش‌های دیابتی، ۴ گروه شش‌تایی به عنوان گروه‌های مداخله و یک گروه به عنوان گروه کنترل دیابتی انتخاب شدند. گروه‌های مداخله به ترتیب دوزهای ۱۰۰ و ۲۰۰ mg/kg bw عصاره پولپ و دانه هندوانه ابوجهل از راه دهان دریافت کردند. برای تعیین قند خون، در روزهای ۷، ۱۴، ۲۱ و ۲۸ از تمامی خرگوش‌های مورد مطالعه به صورت ناشتا خون‌گیری انجام شد.

یافته‌ها:

بر اساس نتایج این مطالعه، تزریق آلوکسان به طور معناداری میانگین گلوکز ناشتای سرم را در کلیه گروه‌های مداخله نسبت به گروه کنترل سالم افزایش داده است (جدول ۱). در ضمن تمامی خرگوش‌های دریافت‌کننده ۲۰۰ mg/kg bw عصاره دانه هندوانه ابوجهل در ششمین روز مطالعه به دلیل اسهال شدید تلف شدند.

عنوان مسهل قوی در درمان یبوست‌های حاد و مزمن کاربرد دارد. از دیگر اثرات میوه گیاه مذکور می‌توان به خواص ضددیابت، ضدانگل و تب‌بری آن اشاره کرد [۶]. میوه این گیاه حاوی گلیکوزیدهای ساپونینی از قبیل کوکوروبیتاسین ای وج، آلکالوئیدها، مشتقات کافئیک‌اسید از جمله کلروژنیک اسید می-باشد [۷ و ۸]. هندوانه ابوجهل همچنین با افزایش حرکات دودی روده باعث ایجاد اسهال می‌شود [۹]. به نظر می‌رسد این گیاه با افزایش دفع گلوکز باعث بروز اشکال در جذب برخی از مواد مغذی نیز می‌شود.

در رابطه با اثرات هیپوگلیسمیک این گیاه بررسی‌های اندکی انجام شده است [۱۰]. با توجه به شیوع بیماری دیابت و مرگ و میر ناشی از آن و همچنین به علت وجود ترکیبات موثر هندوانه ابوجهل در درمان این بیماری، در مطالعه حاضر، اثر مصرف میوه این گیاه بر میزان قند خون خرگوش‌های دیابتی بررسی شده است.

روش کار:

نمونه‌های این مطالعه تجربی ۳۶ سر خرگوش نر نیوزلندی ۱/۵ تا ۲ ماهه با میانگین وزنی $1683 \pm 10/5$ گرم بودند که از انستیتو پاستور ایران خریداری شدند. میزان گلوکز سرم این خرگوش‌ها در حالت ناشتا حدود ۱۱۵ mg/dl بود. عوامل متعددی موجب تغییر میزان گلوکز سرم می‌شوند که از آن جمله می‌توان به ترس و استرس اشاره نمود. همچنین گلوکز سرم خرگوش‌ها با زیاد شدن سن، افزایش می‌یابد.

به طور کلی مرسوم‌ترین روش ایجاد دیابت، استفاده از فلوریدزین (آلوکسان) و یا استرپتوزوتوسین می‌باشد. با توجه به عدم حساسیت خرگوش‌ها به استرپتوزوتوسین، برای ایجاد دیابت در نمونه‌های مورد مطالعه از آلوکسان استفاده شد [۱۱]. آلوکسان سبب تخریب گسترده سلول‌های بتای پانکراس در طی ۱۸-۲۴ ساعت پس از تزریق شده و هیپیرگلیسمی ایجاد می‌کند. علت سمی بودن انتخابی آلوکسان، شباهت ساختمانی آن به گلوکز و سازوکار اثر آن، تولید رادیکال‌های آزاد است. زیرا مواد آنتی‌اکسیدانی فعالیت آن را خنثی می‌کنند. آلوکسان همچنین باعث اختلالاتی در کلیه، غده آدرنال، تیروئید و کبد می‌شود [۱۲].

در این مطالعه، خرگوش‌ها به مدت هفت هفته شامل دو هفته دوره تطابق و پنج هفته دوره آزمایش به صورت دوتایی در قفس‌های آلومینیومی دارای محل ویژه آب و غذا در مرکز حیوانات دانشگاه علوم پزشکی تبریز نگهداری شدند [۱۳ و ۱۴]. درجه حرارت محل نگهداری ۱۸-۲۲ درجه سانتی‌گراد و مدت زمان تاریکی-روشنایی در شبانه روز ۱۲:۱۲ ساعت بود [۱۵]. در

جدول ۱: میانگین گلوکز ناشتای سرم و خطای استاندارد گروه‌های مورد بررسی قبل و ۷ روز پس از تزریق آلوکسان

گروه	متغیر بیوشیمیایی	تعداد	گلوکز ناشتا (mg/dl)	P*
۱- کنترل سالم		۶	بعد از تطابق	NS**
۲- کنترل دیابتی		۶	۷ روز بعد از تزریق آلوکسان	P<۰/۰۰۰۱
۳- دیابتی + ۱۰۰ mg/kg عصاره پولپ سیتروس		۶	۹۳,۳ ± ۱,۸	P<۰/۰۰۰۱
۴- دیابتی + ۲۰۰ mg/kg عصاره پولپ سیتروس		۶	۹۷,۸ ± ۱,۴	P<۰/۰۰۰۱
۵- دیابتی + ۱۰۰ mg/kg عصاره دانه سیتروس		۶	۹۸,۹ ± ۱,۵	P<۰/۰۰۰۱

P* معناداری اختلاف میانگین گلوکز ناشتای سرم گروه‌های مختلف قبل و ۷ روز بعد از تزریق آلوکسان
NS** نشان‌دهنده غیرمعنادار بودن میانگین‌ها می‌باشد.

سیتروپولوس بوده و کاهش میانگین گلوکز سرم در گروه دریافت-کننده ۱۰۰ mg/kg bw عصاره پولپ در مقایسه با گروه کنترل معنادار نمی‌باشد (جدول ۲).

در طول یک هفته در هر سه گروه مداخله میانگین قندخون در مقایسه با گروه کنترل کاهش پیدا کرد. با استفاده از آزمون دانت مشخص شد که بیش‌ترین میزان کاهش گلوکز سرم مربوط به دوز ۲۰۰ mg/kg bw عصاره پولپ

جدول ۲: مقایسه میانگین اختلاف گلوکز ناشتای سرم گروه‌های مورد مداخله با گروه کنترل در طول یک هفته مطالعه

گروه‌ها (I)	گروه‌ها (J)	میانگین اختلاف (I-J) (± SE)	P value	حدود اطمینان حد پایین‌تر* حد بالاتر*	%۹۵
۱۰۰ mg/kg bw عصاره پولپ	کنترل دیابتی	-۹,۱ ± ۴,۷	۰,۱۵۷	-۲۰,۹	۲,۸
۲۰۰ mg/kg bw عصاره پولپ	کنترل دیابتی	-۱۷,۸ ± ۴,۷	۰,۰۰۳	-۲۹,۷	-۶
۱۰۰ mg/kg bw عصاره دانه	کنترل دیابتی	-۱۲,۱ ± ۴,۷	۰,۰۴۴	-۲۳,۹	-۳

* مقادیر همگی بر اساس mg/dl می‌باشد.

(خرگوش‌های دریافت‌کننده ۲۰۰ mg/kg bw از عصاره دانه هندوانه ابوجهل بین دوزهای ۱۰ تا ۱۲ مطالعه در اثر اسپهال شدید تلف شدند).

روز مطالعه در اثر اسپهال شدید تلف شدند، اما گروه‌های دریافت‌کننده ۱۰۰ mg/kg عصاره پولپ و دانه تا پایان مداخله همچنان سطح گلوکز خون آن‌ها در مقایسه با گروه کنترل دیابتی کاهش داشت. این کاهش در گروه دریافت‌کننده ۱۰۰ mg/kg عصاره دانه سیتروپولوس معنادار بود.

عیسی عبدالحسن و همکاران نیز در مطالعه خود با تجویز دهانی عصاره آبی سیتروپولوس به میزان ۲۰۰ mg/kg bw در خرگوش-های سالم در زمان‌های ۱، ۲ و ۶ ساعت پس از تجویز عصاره کاهش معناداری (P<۰/۰۰۱) در سطوح گلوکز سرم مشاهده نمودند [۱۷]. این محققین سپس ۵۰ mg/kg bw عصاره آلکالوئیدی- گلیکوزیدی و ساپونینی مشتق از سیتروپولوس را از راه دهان به خرگوش‌های سالم تجویز کردند که نتایج نشان داد این مشتقات باعث کاهش معنادار سطح گلوکز سرم در مقایسه با گروه کنترل شده است. این تفاوت معنادار در مورد مشتقات ساپونینی بیش‌تر از مشتقات گلیکوزیدی بود. در مرحله بعدی این

با استفاده از آزمون دانت مشخص شد که در طول ۴ هفته مداخله، میانگین گلوکز سرم در گروه دریافت‌کننده ۱۰۰ mg/kg bw عصاره دانه سیتروپولوس نسبت به گروه کنترل به طور معنادار کاهش پیدا کرده است. در گروه دریافت‌کننده ۲۰۰ mg/kg bw عصاره پولپ سیتروپولوس نیز میانگین گلوکز سرم خون کاهش پیدا کرد، اما این کاهش معنادار نبود. (جدول ۳)

بحث:

این مطالعه نشان داد در طول یک هفته استفاده از عصاره گیاه سیتروپولوس کولوسیتینیس در گروه‌های دریافت‌کننده ۲۰۰ mg/kg و ۱۰۰ mg/kg عصاره پولپ و ۱۰۰ mg/kg عصاره دانه، سطح گلوکز خون نسبت به گروه کنترل کاهش پیدا کرده است. این کاهش در گروه‌های دریافت‌کننده ۲۰۰ mg/kg عصاره پولپ و ۱۰۰ mg/kg عصاره دانه معنادار بود. خرگوش‌های دریافت‌کننده ۲۰۰ mg/kg عصاره پولپ در روزهای ۷-۱۰ مطالعه و ۲۰۰ mg/kg عصاره دانه در ششمین

خون قبل از تجویز عصاره کاهش یافت ($P < 0.001$) [۲۰]. این کاهش مشابه تجویز تالیوتامید — داروی پایین‌آورنده قند خون — در گروه کنترل بود. همچنین دوز ۵۰ mg/kg این عصاره سطوح افزایش‌یافته گلوکز خون را در موش‌های دیابتی شده با آلوکسان، ۳ و ۴ ساعت بعد از تجویز به ترتیب به میزان ۲۹/۴ و ۴۴/۵ درصد کاهش داد. همچنین دوز ۱۰۰ mg/kg این ماده سطح افزایش‌یافته گلوکز پلاسمایی را به میزان ۴۴/۴ و ۷۰/۴ درصد، ۳ و ۴ ساعت بعد از تجویز، در رت‌های دیابتی کاهش داد. این کاهش سطح گلوکز سرم در مقایسه با قبل از تجویز از لحاظ آماری معنادار ($P < 0.001$) و مشابه تاثیر تالیوتامید در گروه کنترل بود.

آنوجا و همکاران گزارش کردند استفاده از عصاره دانه ژین سنگ که محتوی ساپونین می‌باشد در دوزهای ۵۰ و ۱۵۰ mg/kg bw در موش‌های ob/ob سبب کاهش معنادار سطح گلوکز خون می‌شود [۲۱]. به طوری که در روز دوازدهم درمان با دوز ۱۵۰ mg/kg bw از این عصاره، گلوکز خون این موش‌ها طبیعی شده و هیچ اختلاف معناداری در سطح گلوکز خون این موش‌ها در مقایسه با گروه کنترل لاغر غیردیابتی وجود نداشت. بنابراین از آن جایی که در مطالعه حاضر دوزهای ۲۰۰ mg/kg bw عصاره پوئپ و ۱۰۰ mg/kg bw عصاره دانه سیتروولوس سطح گلوکز پلاسمایی را به طور معنادار کاهش داده‌اند ($P < 0.05$) ولی این کاهش در دوز ۱۰۰ mg/kg bw عصاره پوئپ سیتروولوس معنادار نبود، می‌توان نتیجه گرفت که احتمالاً مقادیر گلیکوزیدهای ساپونینی در دانه بیش‌تر از پوئپ می‌باشد. همچنین با توجه به این که دوزهای ۲۰۰ mg/kg bw از عصاره پوئپ و دانه سیتروولوس باعث تلف شدن تمامی خرگوش‌های مورد مطالعه شد، توصیه می‌شود کارایی دوزهای موثر بین ۱۰۰ mg/kg bw و ۲۰۰ mg/kg bw از عصاره های پوئپ و دانه در مطالعات بعدی مورد بررسی قرار گیرد.

محققین با بررسی دوزهای ۱۰، ۱۵ و ۲۰ mg/kg bw از مشتقات ساپونینی سیتروولوس روی سطح گلوکز سرم خرگوش‌هایی که با آلوکسان دیابتی شده بودند نتیجه‌گیری کردند که دوزهای ۱۵ و ۲۰ mg/kg bw موجب کاهش معنادار ($P < 0.001$) در گلوکز خون می‌شود. این کاهش در گروه دریافت‌کننده ۱۰ mg/kg bw معنادار نبود.

نمیلا و همکاران در مطالعه خود روی رت‌ها به منظور بررسی اثر میوه‌های سیتروولوس کولوسیتتیس در تحریک ترشح انسولین نشان دادند که عصاره‌های خام، هیدروالکلی و تصفیه‌شده دانه این میوه با غلظت ۰/۸ mg/kg در مدت ۲۰ دقیقه در حضور ۸/۳ میلی‌مول گلوکز ترشح انسولین را به طور معناداری ($P < 0.001$) افزایش داده است [۱۸].

جرج و همکاران گزارش نمودند که فلاونوئید گلیکوزیدی موجود در برگ‌های گونه‌ای از بهیمه به نام کامپفرتیرین اثر هیپوگلیسمیکی شدیدی روی گلوکز خون رت‌های دیابتی شده با آلوکسان داشته و درصد برداشت گلوکز را توسط ماهیچه رت‌های سالم تحریک می‌کند [۱۹]. بر اساس گزارش این محققین، این گلیکوزید هیچ اثری روی گلوکز اوری یا سنتز پروتئین در عضله حیوانات سالم یا دیابتی ندارد. همچنین در حضور این گلیکوزید فلاونوئیدی میزان برداشت گلوکز رادیواکتیو توسط سلول‌های ماهیچه مشابه با برداشت گلوکز در حضور انسولین می‌باشد. بنابراین ترکیب مذکور قادر به کاهش سطوح گلوکز پلاسمای دیابتی است و این عمل را به واسطه تحریک ترشح انسولین و یا کاهش بازجذب روده‌ای گلوکز انجام نمی‌دهد بلکه مستقیماً با افزایش برداشت گلوکز توسط بافت عضلانی است که سبب کاهش گلوکز پلاسمایی خرگوش‌های دیابتی می‌شود.

در مطالعه دیاتوا و همکاران، سه ساعت پس از تجویز دهانی ۱۰۰ mg/kg عصاره‌ای ایتیل اثر برگ‌های گونه‌ای از کوگینوکسیا حاوی فلاونوئیدهای گلیکوزیدی و ساپونینی به رت‌های سالم، سطح گلوکز خون به میزان ۴۰ درصد در مقایسه با سطح گلوکز

Reference:

1. Sepici A, Gurbuz I, Cevik C, et al. Hypoglycemic effects of myrtle oil in normal and alloxan diabetic rabbits. *J Ethnopharmacol* 2004; 93(2-3): 311-8.
2. Azizi F. Diabetes epidemiology. Proceedings of the Congress of Education and Treatments of Diabetes. May 26-7, 2002: Tehran. (Persian)
3. Davidson MB. Diabetes Mellitus, diagnosis and treatment. 3rd ed. London: Churchill livingstone; 1991: 1.
4. Grover JK, Yadav S, Vats V. Medicinal plants of India with anti-diabetic potential. *J Ethnopharmacol* 2002; 81(1): 81-100.
5. Chang J. Medicinal herbs: drug or dietary supplements. *Biochem Pharmacol* 2000; 59(3): 211-9.
6. Zargari A. Traditional herbs drugs of Iran. 6th ed. Tehran: Tehran University Press; 1997: 390-4. (Persian)
7. Hmamouchi M, Iahlou M, Agoumi A. Molluscicidal activity of some Moroccan medicinal plants. *Fitoterapia* 2000; 71(1): 308-14.
8. Sturm S, Stuppner H. Analysis of Cucurbitacins in medicinal plants by high-pressure liquid chromatography-mass spectrometry. *Phytochem Analysis* 2000; 11(2): 121-7.
9. Montaral E, Jersey N. PDR for herbal. 2nd ed. London: Medical Economic company; 2000; 83-4.

10. Milgate J, Roberts DCK. The nutritional and biological significance of saponin. *Nutr Res* 1995; 15(8): 1223-49.
11. Joud H, Haloui M, Rhiauani H, et al. Ethnobotanical survey of medicine plants user for the treatment of diabetes, cardiac and renal diseases in the north center region of morocco (fez-Boulemane). *J Ethnopharmacol* 2001; 77(2-3): 175-82.
12. Liu X, Mellert J, Hering BS, et al. Sensitivity of Porcine Islet B cells to the diabetogenic actio. *Trans Plant Proceeding* 1998; 3: 574- 5.
13. Hau J, Hoosier GL. Handbook of laboratory animal science, essential principles and practices. 2nd ed. Florida: CRC Press; 2002: 358-9.
14. Shahidi I, Hossein Zadeh H. Animals models of diabetes. *Iran J Diabetes Lipids* 2001; 2: 6-9. (Persian)
15. Kwon MJ, Song YS, Choi MS, et al. Cholesteryl ester transfer protein activitg and atherogenic parameters in rabbits supplemented with cholesterol and garlic powder. *Life Sci* 2003; 72(26): 2953-64.
16. Park JK, Lee SO, Chio MS, et al. Activity of angiotensin peptides in clitoral cavernosum of alloxan induced diabetic rabbit. *Eur Urol* 2005; 52(6): 231-7.
17. Iaas Abdel-Hossan A, Abdel-barry JA, Mohammeda ST. The hypoglycaemic and antihyperglycaemic effect of citrullus colocynthis fruit aqueous extract in normal and alloxam diabetic rabbits. *J Ethnopharmacol* 2000; 71: 325-30.
18. Nmila R, Gross R, Rehid H, et al. Insulinotropic effect of citrullus colocynthis fruit extract. *Planta Med* 2000; 66(5): 418-23.
19. Jorge AP. Insulinomimetic effects of kaempferitrin on glycemia and on 14 C-glucose uptake in rat soleus muscle. *Chem Biol Interact* 2004; 149(2-3): 89-96.
20. Diatewa M, Samba CB, Hondi Assah TC, et al. Hypoglycemic and antihyperglycemic effects of diethyl ether fraction isolated from the aqueous extract of the leaves of cogniauia podoleana baillon in normal and alloxan-induced diabetic rats. *J Ethnopharmacol* 2004; 92: 229-32.
21. Anoja S, Zhou YP, Xie JT, et al. Antidiabetic effects of panax ginseng berry extract and the identification of an effective component. *Diabetes* 2002; 51(6): 1851-7.

The effect of *citrulluscolocynthis* on blood glucose profile level in diabetic rabbits

Dashti N¹, ZamaniM², Mahdavi R¹, Ostad Rahimi A¹

Received: 01/29/2011

Revised: 05/25/2011

Accepted: 07/09/2011

1. Dept. of Nutrition, School of Medicine, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

2. Dept. of Nutrition, School of Medicine, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran

---

Journal of Jahrom University of Medical Sciences Vol. 9, No.4, Winter 2012

Abstract:

Introduction:

Diabetes is one of the most common diseases in this century. To cure this illness, herbal plants as well as medicine and diet therapy are used. This study is designed to determine the effect of *citrullus colocynthis* fruit pulp and seed on blood glucose in diabetic rabbits.

Material and Methods:

This experimental study was conducted on 36 white male New Zealand rabbits in animal laboratory of Tabriz University of Medical Sciences in 2006. To determine the effect of *citrullus colocynthis* fruit on blood glucose, we used the pulp and seed extracts of *citrullus colocynthis*. Blood glucose was measured using enzymatic kit via Elan Auto Analyzer. The results were analyzed in SPSS software.

Results:

100 mg/kg B.W of the pulp and seed extracts of *citrullus colocythis* significantly decreased blood glucose as compared to the diabetic control group.

Conclusion:

The results suggest that *citrullus colocythis* extract can probably decrease the blood glucose in diabetic rabbits, but further studies are necessary for finding the probable side-effects and also its appropriate and safe dose.

Keywords: Glucose, Blood, Diabetes Mellitus, New Zealand Rabbits